

Méontologie - vztahy

Od jsoucího je možno přecházet k ne-jsoucímu pouze relativně resp. postupně. Záleží to především na prvotním chápání „jsoucího“: je-li pro nás vpravdě jsoucí především to, co se nemění, tj. nepovažujeme-li to, co se mění, za vsutku jsoucí, má to první významný důsledek v tom, že ono méně nebo jen zdánlivě jsoucí nutně odlišíme od nicoty. Tak se nám potom jeví zkoumání ne-jsoucího alespoň v jistých mezích jako možné a smysluplné. Nejsoucí tedy nemusí nutně být logickým opakem (protivou) jsoucího. Analogicky tomu je v případě rozdílu mezi aktuálně, tj. právě hic et nunc jsoucím na jedné straně a byvším, tj. v minulosti kdysi jsoucím na straně druhé. Vše, co už se jednou (kdysi) stalo, k čemu už došlo, ale co se proto stalo „pouhou“ minulostí, lze nějak zkoumat - a to by nebylo pochopitelně možné, kdybychom to považovali za nicotu. A odtud lze pochopit, že se tak dostáváme před ještě daleko nesnadnější problém, jak to je s tím, co sice ještě jsoucím nebylo a není, ale k čemu přesto má dojít nebo k čemu „snad jistě“ dojde, co se jsoucím stane. Na námitku, že to, co se už jednou stalo, může být zkoumáno, zatímco o tom, k čemu možná jednou dojde (ale třeba také vůbec nedojde), nemůžeme nyní vůbec nic vědět, lze uvážlivě najít vhodnou odpověď: tak jako nemůžeme vědět naprosto o všem, k čemu kdy v minulosti došlo, ale jako jsme vždycky nějak omezeni co do rozsahu toho všeho, nejsme ani v případě budoucnosti odkázáni na naprostou nevědomost a nemožnost poznání toho, k čemu dojde. Mnohé z toho, co se ještě nestalo, můžeme již nyní odhadovat - přinejmenším se značnou pravděpodobností - jako něco, k čemu dojde. Vždyť ani nic z toho, co už pominulo, nemůžeme zkoumat přímo, nýbrž pouze na základě toho, co pro nás z toho přece jenom zbylo i poté, co ono zkoumané se stalo již minulostí. To, co z uplynulých dějů zbylo resp. k čemu se ještě nyní můžeme nějak přímo vztáhnout jako k jeho příslušným následkům, bylo kdysi z hlediska onoho kdysi aktuálně jsoucího také budoucností (tj. jeho budoucností). A to znamená, že jsme schopni alespoň v nějaké rozsahu předvídat, k čemu v budoucnosti dojde, a to někdy z větší, jindy s menší mírou pravděpodobnosti.

(Písek, 151117-2.)